

Ivan Meylemans verruilt trombone voor dirigeerstok

‘Samen zijn met het orkest, daar gaat het om’

In Salzburg, tijdens de tournee aan het begin van dit seizoen, riep solotrombonist van het Koninklijk Concertgebouworkest Ivan Meylemans zijn groep bij elkaar. ‘De jongens waren vrolijk, dachten dat ik een rondje ging geven. Toen ik ze vertelde dat ik wegging uit het orkest om als dirigent verder te gaan, vielen ze stil. Ik had hun reactie onderschat en begon even te twijfelen. Maar die twee carrières zijn niet te combineren.’

DOOR HENRIETTE POSTHUMA DE BOER

De stemkamer van de koperblazers, in de catacomben van het Concertgebouw. Collega's lopen in en uit, begroeten Ivan Meylemans joviaal. Peter Masseurs noemt het ‘wrang om hem kwijt te raken. Ivan is onvervangbaar, niet alleen als mens, ook als musicus. Maar ja, al die deuren die voor hem opengaan... hij is zo begaafd!’

‘Het is ook jammer’, verzucht Meylemans, ‘de sfeer, de kwaliteit van dit orkest, zulke collega's, vrienden eigenlijk, dat is uitzonderlijk.’ De stap naar het Concertgebouw was groot voor een jongen uit de Belgische Kempen, die in een klein dorpje in de buurt van Turnhout bugel speelde in de fanfare. Op zijn zestiende ging hij in Leuven naar het conservatorium. Als slagwerker, met trombone als bijvak. ‘Mijn lippen waren eigenlijk te dik voor de trompet en toen ik eenmaal met de trombo-

‘Het weggeven van je muzikaliteit en je persoonlijkheid, of je nu een boerenkapel voor je hebt of het Concertgebouworkest. Dat is het geheim van muziek’

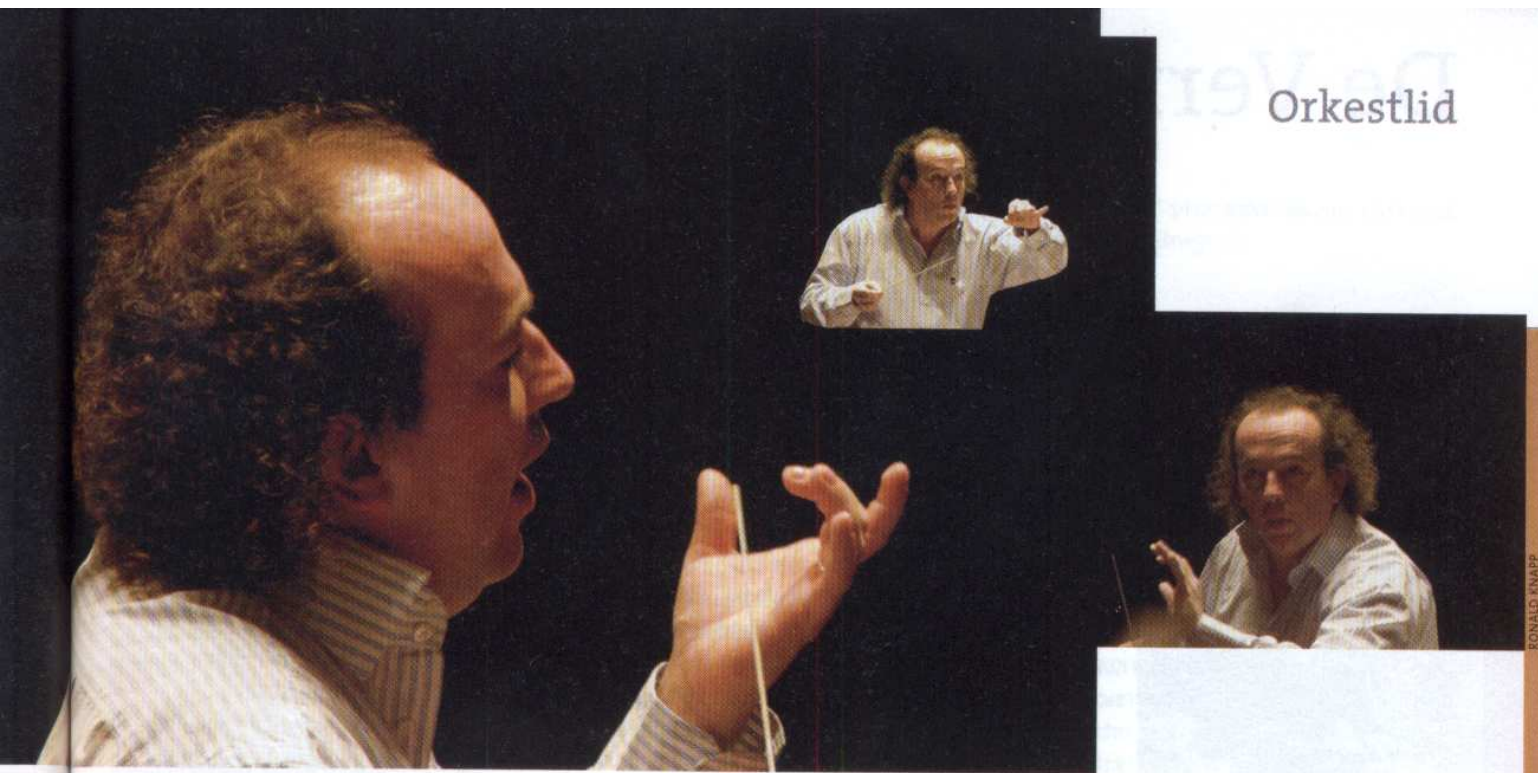
ne begon, wist ik dat ik mijn instrument gevonden had. Ik studeerde me helemaal te pletter en twee jaar later zat ik in het orkest van de BRT. Weer vier jaar later zat ik hier.’

ORKESTDIRECTIE

Al toen hij in het orkest van de BRT zat, kreeg hij het idee om te gaan dirigeren. ‘Het repertoire van het orkest, licht klassiek en operette, was me te beperkt, ik wilde meer muziek leren kennen. Ik heb wat privélessen in België genomen en een jaar nadat ik bij het KCO was aangenomen, ben ik in Den Haag begonnen met orkestdirectie. Maar studeren naast een orkestbaan, dat viel niet mee. Mijn vrouw is violiste – ze geeft les en speelt kamermuziek – en omdat ik weinig, té weinig, thuis ben, komt de zorg voor onze drie kinderen vooral op haar neer.

Ik heb altijd gedacht het te kunnen combineren: tot mijn vijfenzestigste in het orkest blijven en daarnaast wat dirigeren. Maar als je een carrière wilt uitbouwen kan dat echt niet. Dan moet je 's ochtends om half zes opstaan om je partituren of trombonepartijen te studeren. En dan nog de lessen aan het conservatorium er tussendoor. Logistiek brak me dat op.

Nadat ik als dirigent een paar concoursen had gewonnen, kreeg ik mijn eerste uitnodigingen. In Nederland en België heb ik redelijk veel te doen, vanaf volgend seizoen gaat er in Wenen ook een agent voor me aan het werk voor de Duits sprekende landen. En sinds begin dit jaar ben ik chef van het kamerorkest van Brugge, het Collegium Instrumentale Brugense, waar ik meteen de organisatorische kneepjes van het vak leer, want de subsidie is ingetrokken en we hebben zwaar

RONALD KNAPP

moeten lobbyen. Ik heb iets van zestig vergaderingen achter de rug en mijn eerste concert als chef-dirigent moet nog komen!

COVERDIRIGENT

Met Theo Wolters en Jacob Slagter heeft Ivan de laatste jaren gewerkt als 'coverdirigent'. 'Af en toe een voorrepetitie dirigeren', legt hij uit, 'altijd voorbereid zijn om in te vallen als de chef-dirigent ziek mocht worden, soms op tournee een zaal "inspelen". En als de maestro in de zaal de balans wil controleren en zijn plek voor het orkest even verlaat, moet jij er voor gaan staan. Spannend hoor, voor de eigen collega's. In oktober ga ik een Entrée-concert doen met het KCO, vermoedelijk *The Young Person's Guide to the Orchestra* van Britten. Dat wordt dan mijn debuut als zelfstandig dirigent bij dit orkest.

Van alle dirigenten heb ik wel iets geleerd, maar terwijl je als speler precies doet wat de dirigent wil, probeer je, als je datzelfde stuk thuis studeert om het te dirigeren, je eigen versie te creëren. Altijd kijken: staat het er echt? Niet denken: hoe speelden we dat ook alweer? Hoe deed Chailly dat, of Haitink? Het moet echt van heel diep komen, wil je het kunnen overbrengen. Ik probeer zoveel mogelijk mijn eigen ideeën vol te houden en vooral te reageren op wat vóór me zit. Dus niet geforceerd die ideeën afdwingen, maar gewoon samen musiceren. Van slechte dirigenten heb ik vooral geleerd hoe ik het niet zou willen. Dat heeft vooral met psycho-sociale dingen te maken, de interactie met het orkest. Slagtechniek is belangrijk, maar niet het belangrijkste. Soms kan overdreven techniek

zelfs storend werken. Samen met het orkest zijn, daar gaat het om. De slagtechniek van bijvoorbeeld Harnoncourt en Herreweghe is niet feilloos, maar zij reageren perfect op wat er klinkt, en op het concert zijn we een eenheid. Jansons gooit zich volledig op kleuren, klanken, emotie. En als we zes maal hetzelfde programma spelen, doet hij onverwacht wel eens iets anders om de muzikanten fris te houden. Dat is geniaal. Een ander tempo, andere dynamiek. Hij speelt ermee en dwingt het af, zodat het elke keer een nieuw stuk is. Het is de kunst om met de juiste energie aan te geven wat je bedoelt. Het weggeven van je muzikaliteit en je persoonlijkheid, of je nu een boerenkapel voor je hebt of het Koninklijk Concertgebouworkest. Dat is het geheim van muziek.'

Hoewel zijn voorkeur uitgaat naar het klassieke en romantische repertoire, zal het advies van Bernard Haitink een leidraad blijven: alles aannemen! Je kunt niet verwachten dat je debuteert met een Mahler-symfonie, en elk concert is belangrijk, al zitten er maar vijf mensen in de zaal. 'Daarom wil ik alles zo goed en integer mogelijk doen. Heel goed repeteren, zonder dominant te zijn, zorgen dat het tot het laatst spannend blijft. Dirigeren is een zoektocht naar jezelf.'

In maart bracht Ivan Meylemans een cd uit met de kopergroep uit het KCO, aangevuld met slagwerk, harp en celesta. Om de cd te kunnen produceren gebruikte Meylemans de geldprijs van de Prix de Salon die hem door de Stichting Donateurs van het KCO in 2005 was toegekend.